

közömbös az, hogy felperes az általa másnak eladott részvényekért nála befolyt vagy a saját maga által megvett részvények tőzsdei árát számolja-e el alperes folyószámláján.

P. VII. 2563/925.

(A döntés évi magja helyes, de az ilyen elszámolásról szóló értesítés kötelező elküldését kell hangsúlyozni, nehogy spekulációra szolgáljon alapul.)

Kényszerértékesítés időpontja. A K. t. 351., 352. §-ában nincs meghatározva az, hogy az eladó az árut a késedelmes vevő rovására a késedelem beálltával azonnal tartoznék eladni; az eladó e jogával mindaddig élhet, míg a vevő késedelembe van.

P. VII. 3058/925.

(A döntést helyeselni kell. Ez az állásfoglalás módot ad arra, hogy az eladó kísérletet tegyen időhaladék nyújtásával egy esetleges megegyezés megkötésére. Az ellenkező álláspont belekényszeríti az eladót az azonnal való értékesítésbe, ami sokszor elvágja a békés elrendezés lehetőségét.)

Ügylet egységessége. Abból, hogy a két próbavagon bányafa bányauzem céljaira szolgált — az tehát mint egységes egész volt az ügylet tárgya, — amelyet alperes az ő vevőjével kötött ügylet természeténél fogva annak csak mint egészet szállíthatta és hogy ekként az alperes a részbeni teljesítés elfogadását már csak azért is jogszzerűen tagadhatta meg, mert csak így óvhatta meg magát azokkal a kifogásokkal szemben, amelyekkel ő ellenében a nem kötésszerű áru szállításából folyóan az ő vevője élhetett volna, nyilvánvaló, hogy a vételi ügylet tárgyául szolgáló áru annak dologi oszthatósága dacára jogilag oszthatatlan. Minthogy pedig az irányadó tényállás szerint a két vagonban szállított áru csak részben felelt meg a megrendelésnek, részben — közel 40% erejéig — pedig — pedig nem megrendelészerű volt: az alperes az ügylettől jogszerűen állott el.

Ezek szerint a fellebbezési bíróság anyagi jogi szabályt sértett azzal az ítéleti döntésével, hogy felperes egy vagon fának szerződéses vételárát alperestől jogosult követelni s hogy alperes csupán egy vagon szerződésellenes minőségű fát illetően követelhet kártérítést. P. VII. 1304/924. sz.

(Állandó gyakorlat.)

Kárenyhítési köteletség megszorítása. A m. kir. Kuria fellebbezésében elfoglalt jogi álláspont szerint az alperes csak akkor nem tartozik kártérítéssel, ha a felperesnek a felek közt létrejött szerződésnek megfelelő feltételekkel módjában állott volna magát a kereseti árura nézve fedezni; azonban a meg nem támadott tényállás szerint a felperesnek ez módjában nem állott. Alaptalan tehát az alperesnek az a vitatása, hogy a felperes amennyiben hitel mellett nem szerezhetette be az árut, tartozott volna esetleg kölcsönt felvenni. P. VII. 979/925.

(V. ö. Dr. Beck Salamon cikkét: Vétő fél védelme — folyó évi 1. számunkban.)

Alkalmazotti rendelet. Az 1910/1920. M. E. számú kormányrendelet hatálya annak 1. §-a értelmében azoknak szolgálati viszonyaira terjed ki, akik kereskedőnek, vagy iparosnak vállalatában mint tisztviselők, vagy kereskedősegédek vannak alkalmazva.

E rendelet alkalmazhatóságának szempontjából tehát nemcsak az alkalmazotti, hanem a munkaadó foglalkozása, üzlet- és munkaköre is figyelembe veendő és ha a munkaadó kereskedői, vagy ipari vállalati minősége meg nem állapítható, az alkalmazotti

zottra a fentebb idézett rendelet intézkedései még akkor sem nyerhetnek alkalmazást, ha az alkalmazott munkaköre a kereskedelmi vagy ipari alkalmazottéhoz hasonlítana.

P. II. 573/925.

(Az adott esetben egy sportegyesület volt a főnök. Ugyanez a szabály érvényes akkor, ha a munkaadó kereskedő. Ugyanis ez alkalmazott sem nem tisztviselő, sem nem kereskedősegéd.)

Ügynök gondossági kötelessége. Semmi alapja sincs annak az alperesi érvelésnek, hogy alperes az általa felperes adósaitól felvett összegeknek bankszerű elhelyezésére kötelezve nem volt, ebben a tekintetben tehát késedelemmel nem terhelhető; mert a felvett összegeknek megfelelő elhelyezésére vagy a felperes kezéhez juttatására a kettejük közti jogviszonynál (alperes a felperes ügynöke volt) fogva külön utasítás nélkül is kötelezve volt.

P. VII. 3133/1924.

Elállási nyilatkozat kézhezvétele. Az eladónak a vevő szerződészegése miatt a vételgyűleltől elállása az állandó bírói gyakorlat értelmében az elálló nyilatkozatnak a vevő részére elküldésével joghatályos és ehhez nem szükséges annak kimutatása, hogy a vevo az elálló nyilatkozatot tényleg meg is kapta.

P. VII. 1831/924.

(V. ö. dr. Löw Tibor cikkét: Ügyleti nyilatkozatok kézbesítésének meghiusulása. Polgári Jog 1925. évf. 8—9. szám.)

Válóper a házastárs szüleinek magatartása okából. Falusi életben — és a lakásmizéria mellett a városi lakosság körében is — elég gyakori, hogy a házastársak valamelyikük szülőivel élnek egy fődél alatt és gazdálkodnak együtt. Ebből a milióból keletkezik az a jogkérdés, mennyiben felelős a házastárs a vele együttlakó szülője által házastársán ejtett sérelmekért. Ez okból említést érdemel a Kuria P. III. 5968/1924. sz. ítélete, amely kimondotta, hogy „a hitvestársi kölcsönös segély és támogatás kötelességéből folyólag felperesnek állott volna kötelességében atyjának szeretetlen magatartásával szemben alperest megvédelmezni és amennyiben ezt nem tette, ez a hitvestársi kötelesség mulasztását magában foglaló magatartása a felek házassági jogviszonya szempontjából nem közömbös“.

Elévülés a szünetelés alatt. A Kuria, az eddigi gyakorlattal egyezően kimondotta, hogy a szünetelés kezdetével a keresettel érvényesített jog anyagjogi elévülése újból kezdetét veszi és abban az esetben, ha a keresettel érvényesített igény elévülésére az anyagi jog a perjogi elévülési (3 évi) időtálya rövidebb elévülési időt szab, úgy az anyagjogi elévülés a per szünetelése alatt be is végződik. (Rp. VII. 5124/1925)

Elévülés fuvarozási jogban. Oly esetben, amikor az adós a kötelezettség alapjának vitássá tétele nélkül egyedül a mennyiséget kifogásolja, s ekként a kereset nemcsak a törvényen, hanem a jogalap perenkívüli elismerésén is alapszik, — a kereset nem a kivételes, rövid elévülés, hanem az általános magánjogi elévülés alá esik.

P. IV. 38/925.

Kényszeregyességi kérdések. A gazdasági válság külső jeleként, amely nemcsak nálunk, hanem külföldön is sorra szedi áldozatait, sűrűn vetődik fel az a kérdés, hogy a külföldi bíróság előtt kötött kényszeregyességnek mi a jogi hatálya nálunk, ami rendszerint akkor válik aktuálissá, ha az adós magyarországi vagyonára vezetnek végrehajtást. Nézetünk szerint hely-